

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració

Direcció General de Planificació

i Formació de Serveis Socials

LA GESTIÓ DE LA RENDA MÍNIMA D'INSERCIÓ A LES ILLES BALEARS, 2009

1. LA NORMATIVA DE LA RENDA MÍNIMA A BALEARS. COMPARATIVA AMB ALTRES COMUNITATS AUTÒNOMES.

Les normatives autonòmiques tracten de recollir les directrius o recomanacions plantejades en els seus respectius Plans Regionals d'Inclusió Social, ajustats al Pla Nacional d'Acció per a la Inclusió Social (PLANin).

A Les Illes Balears la Renda Mínima es regula mitjançant el Decret 117/2001, de 28 de setembre, tot i no tenir un Pla d'Inclusió a nivell de la comunitat autònoma, sí que l'Estatut d'Autonomia al seu **article 21 "Pobresa i Inserció social"**, recull "*l'obligatorietat dels poders públics de les Illes Balears de garantir els drets dels ciutadans de les Illes Balears en situació de necessitat a la solidaritat i a una renda mínima d'inserció en els termes prevists a la llei*".

Així doncs, en la jerarquia protectora, l'últim lloc de la xarxa està ocupat per les Rendes Mínimes d'Inserció de les comunitats autònomes que, en general, garanteixen un nivell molt inferior als nivells de pobresa relativa.

1.1. Els requisits d'accés

Des de la implantació de la renda mínima, la normativa balear s'han anat ajustant amb la finalitat d'intensificar la seva eficàcia. Una part important de les reformes estan relacionades en la flexibilització dels requisits d'accés, el què ha permès estendre la cobertura a situacions que abans quedaven excloses.

A les Illes, la RMI es tracta d'una prestació de caràcter personal, encara que destinada al conjunt de la unitat familiar, per tant els requisits exigits són bàsicament de caràcter personal. La comparació amb la normativa de les distintes CC.AA. reflecteix que aquesta és una característica general.

La totalitat de les normes autonòmiques vigents en matèria d'ingressos mínims d'inserció subordinen l'obtenció de la prestació a una condició de residència prèvia i continuada en els seus respectius territoris. La regla més estesa és la d'exigir un any d'antiguitat en la residència. Només Balears minimitza aquesta condició, ja que redueix el temps exigít a 6 mesos.

Quadre 1. Requisits de Naturalesa Administrativa. 2008

Comunitats Autònomes	Persona Beneficiària	Data constitució Unitat Familiar	Empadronament	Temps de residència	Edat Míxima	Edat Màxima
Andalusia	Unitat familiar	12 mesos	12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys
Aragó	Titular		12 mesos	12 mesos	18 anys	65 anys
Astúries	Unitat econòmica de convivència independent	6 mesos	24 mesos	24 mesos	25 anys	Sense límit superior
Balears	Titular	6 mesos	Estar empadronat	6 mesos	25 anys	Sense límit superior
Canàries	Titular		Acreditar període de residència	36 mesos	25 anys	65 anys
Cantàbria	Persona sola / unitat familiar	6 mesos	12 mesos	12 mesos	23 anys	65 anys
C. Manxa	Unitat familiar	6 mesos	24 mesos	24 mesos	18 anys	64 anys
C. i Lleó	Unitat familiar		12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys
Catalunya	Titular / Unitat familiar	12 mesos	Estar empadronat	12 mesos	18 anys o 16 amb menors a càrrec	65 anys
Extremadura	Titular	6 mesos	12 mesos	12 mesos	18 anys	Sense límit superior
Galícia	Unitat convivència		12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys
La Rioja (1)	Persones	12 mesos	12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys
Madrid	Unitat convivència	6 mesos	12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys amb casos especials (2)
Múrcia	Persones / Unitat Familiar	-	12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys
Navarra	Unitat familiar	-	Estar empadronat	24 mesos	25 anys	65 anys
País Basc	Unitat convivència	12 mesos	12 mesos	12 mesos	23 anys	65 anys (3)
C. Valenciana	Persones físiques / Unitat convivència	-	12 mesos	12 mesos	25 anys	65 anys

Font: Ministeri de Sanitat i Política Social. Informe Rentas Mínimas de Inserción, 2008

(1) Ingres Mínim d'Inserció i Ajudes d'Inclusió Social

- (2) Si tenen menors i discapacitats a càrrec o viuen soles o en unitats familiars on ningú pot ostentar la titularitat de la renda mínima i no tenen dret a una altra pensió pública.
- (3) Edat mínima exigida per la legislació corresponent per tenir dret a una pensió pública per vellesa.

Per ser beneficiaris de la prestació es requereix una edat mínima. Catorze comunitats autònomes, entre elles les Illes Balears, exigeixen que el titular del dret tingui com a mínim 25 anys, si bé hi ha la possibilitat de rebaixar aquest límit per raons socio-econòmiques varies (a les Balears, estariem parlant entre d'altres; d'elevada taxa d'abandonament educatiu, emancipació primerenca dels joves...).

En relació a l'edat màxima s'observa una exclusió quasi completa dels majors de 65 anys. Balears juntament amb Astúries i Extremadura no estableix un límit màxim.

1.2. Les obligacions explícites de les persones titulars de la prestació

Les Illes Balears, a l'igual que la majoria dels programes d'altres comunitats autònomes, estableixen l'obligació de destinar els diners percebuts a cobrir les necessitats bàsiques destinades als membres de la llar i comunicar variacions produïdes en la situació personal o patrimonial. Així com també, obliguen a la persona beneficiària a recorre prèviament a alguna possible alternativa abans de sol·licitar la RMI.

A les Illes Balears no és una obligació reintegrar els cobraments indeguts, com tampoc ho és col·laborar amb l'administració, sent la normativa general de la majoria de Comunitats Autònomes.

La prohibició de rebutjar ofertes d'ocupació adequades apareix recollida a les Illes Balears, encara que no es recull la prohibició de mendicar ni l'obligació d'escolaritzar als fills en edat escolar.

Per altra banda, totes les Comunitats Autònomes imposen a la persona destinatària l'obligació de subscriure un "compromís d'inserció" per a la realització d'activitats de promoció personal i socio-professional.

1.3 Els ingressos garantits

El quadre següent reflecteix que la quantia de les prestacions fluctuen de manera notable al llarg del territori estatal. Les Illes Balears, pertanyen al grup de regions on la quantia de les prestacions és de les mitjanes-baixes.

Quadre 2. Ingressos garantits l'any 2008 segons CC.AA.

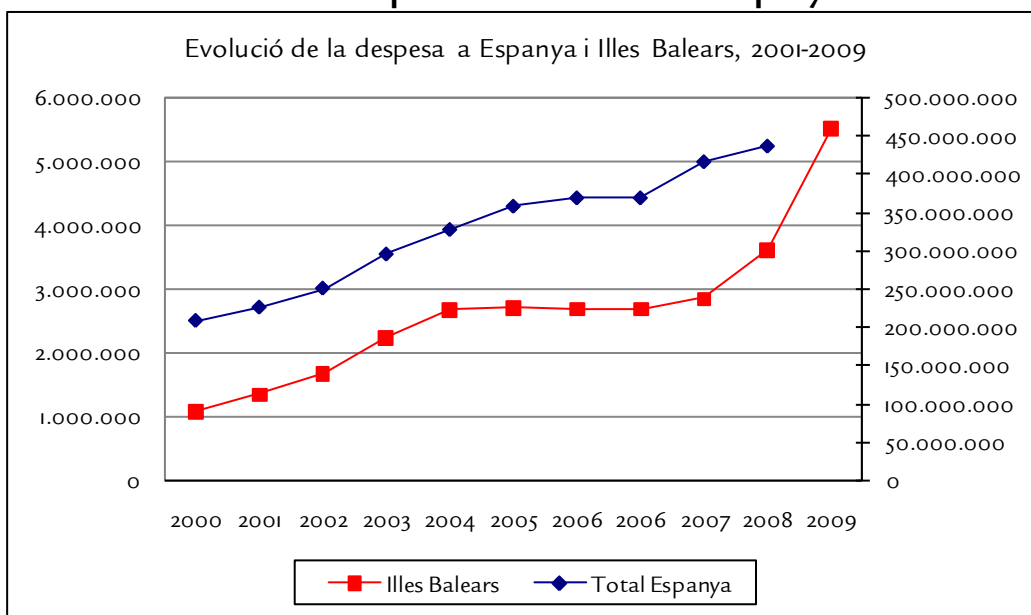
Comunitats Autònomes	Quantitat econòmica	SMI (%)	IPREM (%)
Andalusia	372,00 €	62,00%	71,97%
Aragó	400,00 €	66,67%	77,38%
Astúries	413,33 €	68,89%	79,96%
Balears	383,13 €	63,86%	74,12%
Canàries	451,67 €	75,28%	87,38%
Cantàbria	413,52 €	68,92%	80,00%
Castella - La Manxa	361,83 €	60,31%	70,00%
Castella i Lleó	387,68 €	64,61%	75,00%
Catalunya	400,38 €	66,73%	77,46%
Extremadura	387,68 €	64,61%	75,00%
Galícia	387,68 €	64,61%	75,00%
Madrid	354,00 €	59,00%	68,49%
Múrcia	300,00 €	50,00%	58,04%
Navarra	519,00 €	85,00%	98,67%
País Basc	616,00 €	102,67%	119,17%
La Rioja	361,83 €	61,24%	70,00%
Comunitat Valenciana	373,89 €	62,32%	72,33%

Font: Ministeri de Sanitat i Política Social. Informe Rentas Mínimas de Inserción, 2008

En relació als nivells de cobertura, el progressiu increment en població coberta es concentra en algunes comunitats autònomes; principalment el País Basc (gairebé un 5% de les seves llars), seguida d'Astúries (1,3%) i Navarra (1%). Al mateix temps, altres programes de RMI, com els d'Andalusia, Canàries o Galícia gairebé no superen el 0,6%. A Balears, la cobertura és aproximadament del 0,54% del total de llars de la nostra comunitat autònoma. L'únic programa que pot aspirar a cobrir la població en situació de pobresa severa seria el del País Basc (Arriba, 2008).

2. EVOLUCIÓ DE LA DESPESA

Gràfic 1. Evolució de la despesa anual de la RMI a Espanya i a les Illes Balears.

Font: Ministeri de Sanitat i Política Social. Informe Rentas Mínimas de Inserción, 2008.

Nota: no disposam de la dada de 2009 per al conjunt d'Espanya.

L'evolució en els darrers set anys de la despesa de la RMI a les Balears ha mantingut un creixement moderat. L'entrada en vigor del nou decret de RMI, el darrer trimestre de 2001 no va tenir una important repercussió en la despesa de 2002 i no va ser fins l'any 2003 i 2004 quan es constata un augment significatiu d'aquesta. En els dos darrers anys és quan la despesa ha crescut de forma molt considerable, respecte a l'any 2008 el creixement ha estat del 52,8%. Pel que fa al conjunt de l'Estat Espanyol, la despesa ha tingut un creixement més lineal, tot i que l'any 2008 també s'aprecia ja un creixement respecte a anys anteriors.

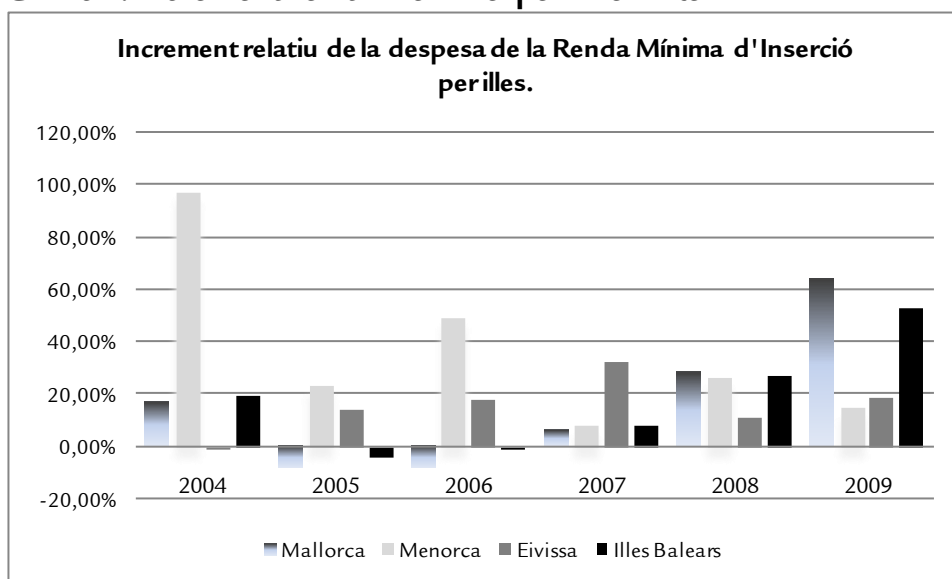
Quadre 3. Despesa anual executada de la Renda Mínima d'Inserció segons illes.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mallorca	2.032.431,30 €	2.374.419,59 €	2.185.969,13 €	2.005.002,35 €	2.132.334,97 €	2.745.392,89 €	4.512.930,70 €
Menorca	119.123,55 €	235.121,81 €	290.074,50 €	433.527,67 €	466.858,94 €	589.995,85 €	676.464,03 €
Eivissa	144.694,32 €	144.143,14 €	165.212,04 €	195.464,84 €	258.425,16 €	287.958,72 €	342.385,31 €
Formentera	-	-	-	-	-	-	3.922,90 €
Total Illes Balears	2.296.249,17 €	2.753.684,54 €	2.641.255,67 €	2.633.994,86 €	2.857.619,07 €	3.623.347,46 €	5.535.702,94 €

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia

Per illes, el comportament és bastant desigual al llarg de la sèrie analitzada. És en aquests dos últims anys, quan la tendència al creixement és més igual entre les illes.

Gràfic 2: Increment relatiu de la despesa de la Renda Mínima d'Inserció per illes.

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

L'anàlisi de la taxa de variació relativa de la despesa anual executada entre els anys 2003 i 2009 ens mostra que, a Menorca, ha sigut molt superior a la mitjana de Balears arribant al 468%, seguida d'Eivissa amb un 136,63% i, per últim, Mallorca amb un 122,05%.

Quadre 4. Despesa anual en euros per titular per illes. 2009

Illes	2009
Mallorca	2.928,57 €
Menorca	2.277,66 €
Eivissa	3.604,06 €
Formentera	1.438,36 €
Total	2.859,35 €

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

Si ens fixam amb la despesa anual en euros per titular, s'observa que a Eivissa la despesa per titular és de 3.604,66 €, a Mallorca és de 2.928,57 €, Menorca és de 2.277,66 € i a Formentera de 1.438,36 €.

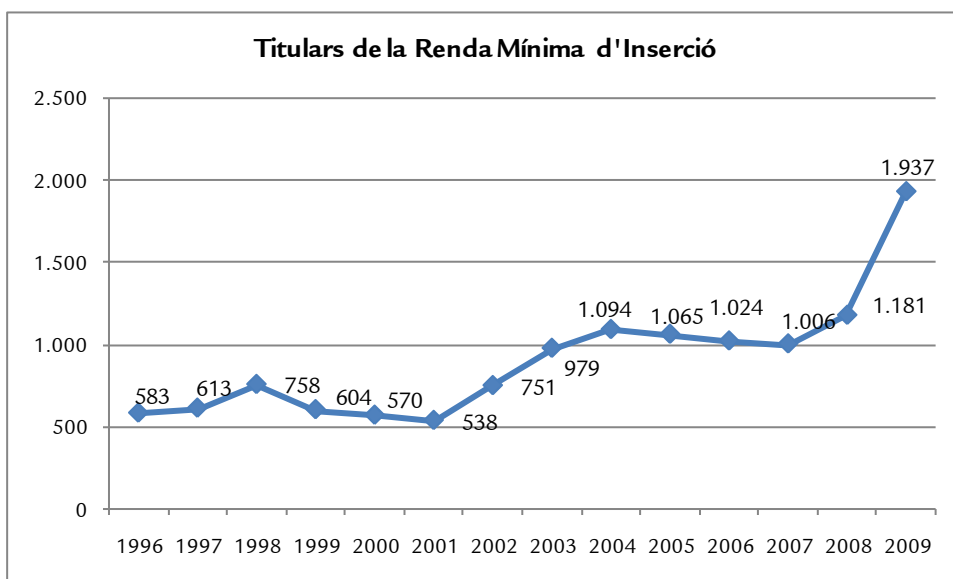
3. EVOLUCIÓ I SITUACIÓ ACTUAL DE LES PERSONES TITULARS

3.1. Evolució dels titulars de la Renda Mínima d'Inserció

A l'any 1996 (any de creació del STC, l'actual RMI), es dona una important i ràpida entrada de persones beneficiàries. Amb l'entrada en vigor de les noves bases reguladores¹ es produeix un augment considerable de les prestacions durant l'any 1998, a partir de llavors el número de persones perceptores s'estabilitza fins l'any 2001.

A partir de llavors amb un mercat laboral molt favorable ens tornam a trobar amb un creixement sostingut i constant. Finalment, l'any 2007 la tendència es manté a l'alça com a conseqüència de la recessió econòmica actual i aquest any 2009, el creixement ha estat el més important des de la posada en marxa de la RMI (64%).

Gràfic 3: Titulars de la Renda Mínima d'Inserció

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

Per illes, des de l'any 2004 el nombre de famílies amb les quals s'ha treballat no presenta una tendència lineal. Així també, l'evolució del nombre de titulars és força diferent per illes. Menorca, és l'única illa que presenta un creixement en el nombre de titulars al llarg de la sèrie analitzada. Mentre que Mallorca i les Pitiüses presenten una evolució descendent entre els anys 2005 i 2007. És a

¹ El mes de juliol de 1997 entren en vigor les noves Bases Reguladores de la RMI, aquest canvi suposa el fet de que els perceptors de la RMI tinguin 12 mesos de prestació (es pot sol·licitar renovació de la prestació mig any més i així es pot disposar de dotze mesos), amb les bases antigues s'havia d'esperar mig any per tramitar la nova sol·licitud.

partir de l'any 2008, quan totes les illes registren creixements positius en relació a les prestacions de la Renda Mínima d'Inserció.

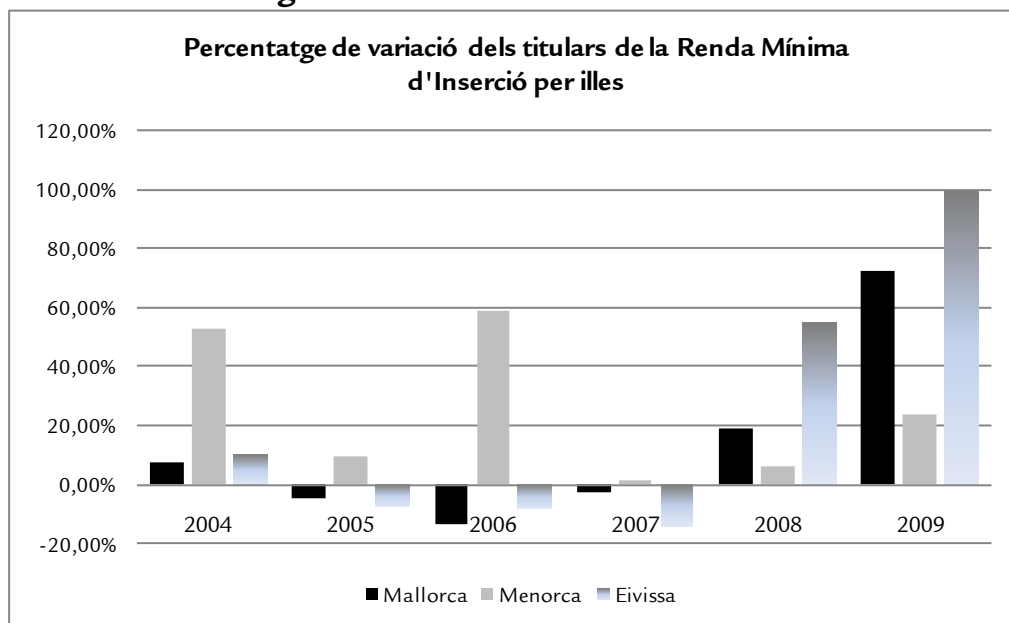
Quadre 5. Persones titulars de la RMI per illes. 2003-2009

	Mallorca	Menorca	Eivissa i Formentera	Formentera
2003	858	83		38
2004	926	127		42
2005	887	139		39
2006	767	221		36
2007	750	225		31
2008	894	239		48
2009	1.541	297		96

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

Durant l'any 2009, l'illa que presenta el creixement més considerable és Eivissa (amb un 100%), seguida de Mallorca (amb un 72,4%) i, finalment Menorca amb un 24,3%. Enguany és la primera vegada, que Formentera tramita les prestacions de la RMI independentment del Consell Insular d'Eivissa (s'han tramitat un total de 3 prestacions).

Gràfic 4: Percentatge de variació dels titulars de la Renda Mínima d'Inserció

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

4. CARACTERÍSTIQUES DE LES PERSONES USUÀRIES

4.1. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció per municipis i illes.

A Mallorca, la distribució territorial de persones beneficiàries mostra una forta correlació amb la distribució de la població. El major volum d'expedient gestionats es concentra a Palma, 47,1% i als municipis de més de 25.000 habitants (Llucmajor i Calvià que gestionen el 8,3% i el 8,2% dels expedients, respectivament; Manacor gestiona el 4,2% i, finalment, Inca amb el 3,4% dels expedients).

Per altra banda, cal fer atenció a aquells municipis en què la gestió de la RMI és pràcticament nul·la: el perfil més nombrós respon a pobles petits de la Serra de Tramuntana. També cal mencionar municipis amb un volum d'expedients relativament baix en comparació a la seva població com Andratx, Felanitx i Pollença. I municipis amb una elevada incidència com Artà, Sa Pobla, Santa Margalida i la majoria dels municipis de la Mancomunitat del Pla de Mallorca.

A Menorca, la major proporció de perceptors es dona a Maó amb el 62,3% dels titulars, destaca també la concentració a Alaior i Es Castell (òrbita de Maó) i la pràctica absència a altres municipis. Ciutadella amb el mateix pes demogràfic que Maó concentra el 23,9% del volum d'expedients.

A Eivissa i Formentera, com a les altres illes és a la capital on es concentra el major nombre de beneficiaris titulars; el 57,3% és a Eivissa - vila. En segon lloc, trobam Santa Eulària des Riu (16,7%) i Sant Josep de Sa Talaia (13,5%).

La taxa de cobertura mitjana (incidència per 1.000 habitants) segons illes és la següent: Menorca amb un 3,2 per mil, és l'illa amb la major cobertura per habitant; seguida de Mallorca, amb un 3 per mil; Eivissa amb un 0,5 per mil i, finalment, Formentera amb un 0,3 per mil.

A nivell municipal, els municipis de la serra de Tramuntana juntament amb Andratx i Felanitx són els que presenten una nul·la o molt baixa cobertura poblacional tant pel conjunt de la població com per al grup d'edat comprès entre els 25 i 64 anys².

Per contra, els municipis amb major cobertura són els de Maó, Artà, Campanet i la majoria de municipis de l'interior de Mallorca.

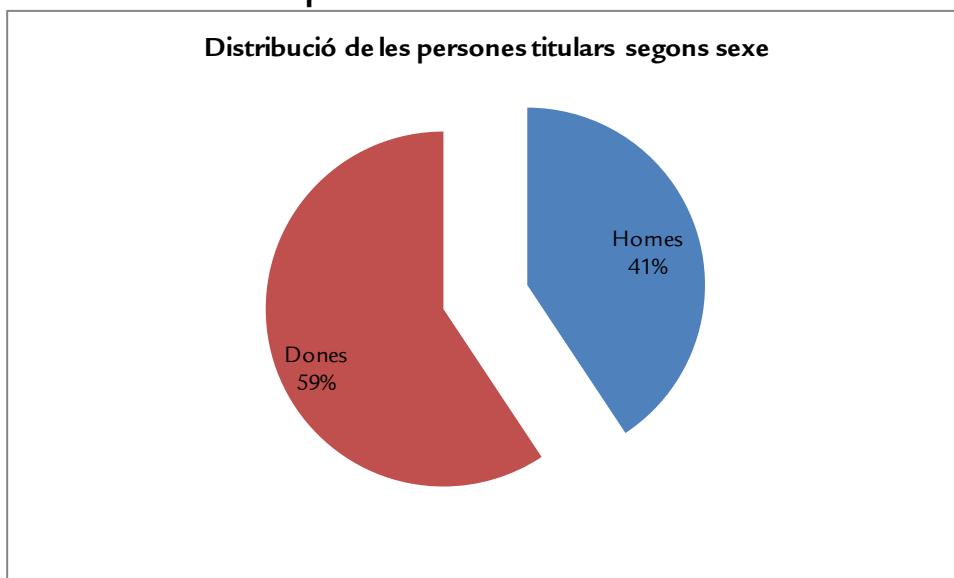
² Agafam aquest grup d'edat perquè per a ser titular de la RMI com a requisit se demana una edat mínima de 25 anys i una màxima de 65 anys. Així i tot, ens podem trobar en alguns casos concrets en què la persona titular de la prestació pugui ser menor de 25 anys, per exemple joves amb càrregues familiars.

En conclusió, podríem afirmar que l'oferta del programa no arriba a les mateixes condicions als municipis i que les probabilitats d'accedir a la prestació de la RMI varia, no només en funció de la situació de necessitat del nucli familiar, sinó també del fet de residir a una determinada illa i a un municipi o un altre, el que suposa un tractament diferencial entre els ciutadans de les illes. En conseqüència, tres són les variables que condicionen el nombre de persones titulars: la població del municipi, la centralitat i la pròpia gestió de l'oferta.

4.2. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons sexe

A les Balears, la distribució de les persones titulars segons sexe és la següent: el 59% són dones i el 41% homes.

Gràfic 5. Distribució per sexe dels titulars de la RMI. 2009

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

Per illes, la distribució de les persones titulars de la RMI presenta un perfil fortament feminitzat a les illes d'Eivissa (62,5%) i Formentera (66,7%). La situació canvia a Mallorca i Menorca amb una distribució més homogènia, tot i que també hi ha més presència femenina que masculina. A Mallorca un 59,2% de les persones titulars de la RMI són dones i a Menorca ho són, un 58,9%.

4.3. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons grup d'edat

L'edat és una altra variable que ens aporta el perfil de les persones beneficiàries. Al quadre s'observa que hi ha una alta incidència del perfil més jove, el 50,9% dels beneficiaris té entre 20 i 39 anys.

Quadre 5. Distribució per grup d'edat dels titulars de la RMI. 2009

	Absoluts	%
No consta	58	3,0%
15-19	34	1,8%
20-24	69	3,6%
25-29	231	11,9%
30-34	333	17,2%
35-39	352	18,2%
40-44	219	11,3%
45-49	196	10,1%
50-54	165	8,5%
55-59	118	6,1%
60-64	106	5,5%
65 i més	56	2,9%
Total	1.937	100,0%

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

Menorca, és l'illa que destaca per una major presència de persones beneficiàries entre 20 i 39 anys (un 62,3%). A Mallorca el gruix s'estableix entre els 25 i els 44 anys, que representen el 57,8% dels beneficiaris de RMI. Aquí cal destacar el col·lectiu major de 60 anys que representa el 14,2% de les persones beneficiàries.

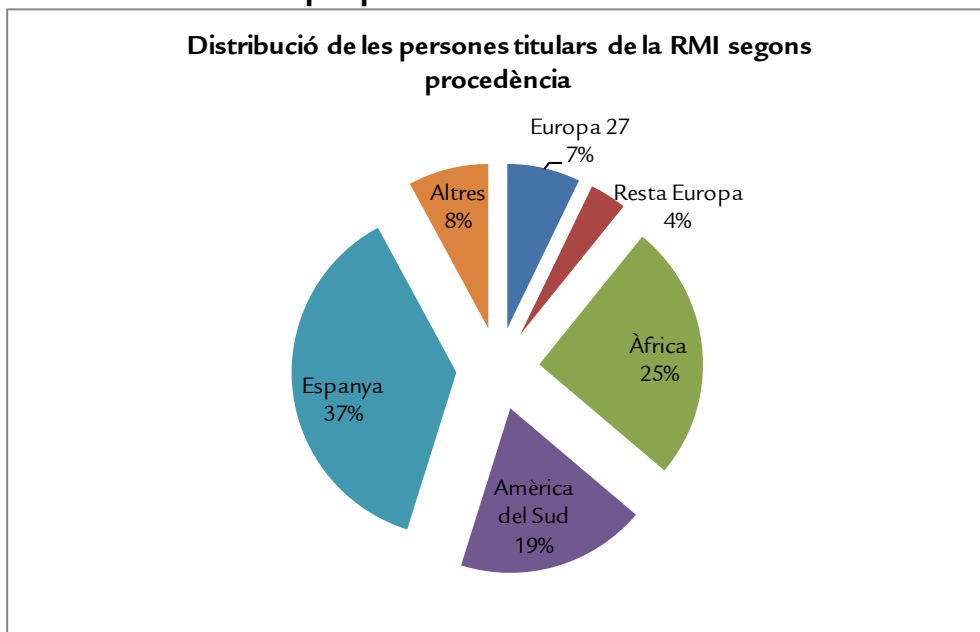
Eivissa presenta una concentració molt semblant a la de Mallorca, ja que el 58,3% de les persones beneficiàries té entre 20 i 39 anys. A Formentera, el 66,7% té una edat compresa entre els 50 i 54 anys.

Hem de destacar, per últim, la forta presència de persones majors de 60 anys tant a Eivissa (un 10,4%) com a Mallorca (un 9,2%).

4.4. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons la procedència

Pel què fa a la procedència dels titulars, l'arribada de persones originàries de països en vies de desenvolupament a les Illes Balears, sobretot a partir de l'any 2000, ha ocasionat un canvi de perfil dels beneficiaris de la RMI. En el gràfic següent s'observa que per a l'any 2009 el 63% de les persones titulars de la RMI són d'origen estranger.

Gràfic 6. Distribució per procedència dels titulars de la RMI. 2009

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

El col·lectiu amb més presència és el que prové de l'Àfrica - 25%- (majoritàriament del Marroc) i d'Amèrica del Sud (19%).

A l'illa de Mallorca, el 62,2% de persones beneficiàries de la RMI són d'origen estranger, aquest percentatge arriba al 67,3% a Menorca, a un 59,4% a Eivissa i al 66,7% a Formentera. El fet que al llarg dels anys les persones no nascudes a la nostra comunitat autònoma representin un percentatge molt elevat de perceptors de RMI, ens dóna a entendre que els que acaben d'arribar són un dels col·lectius més vulnerables a patir una situació d'exclusió social. Tot i que en aquest últim any, aquests percentatges s'han reduït en gairebé 10 punts, indistintament de l'illa, i torna a guanyar pes el col·lectiu de persones nascudes a l'Estat espanyol.

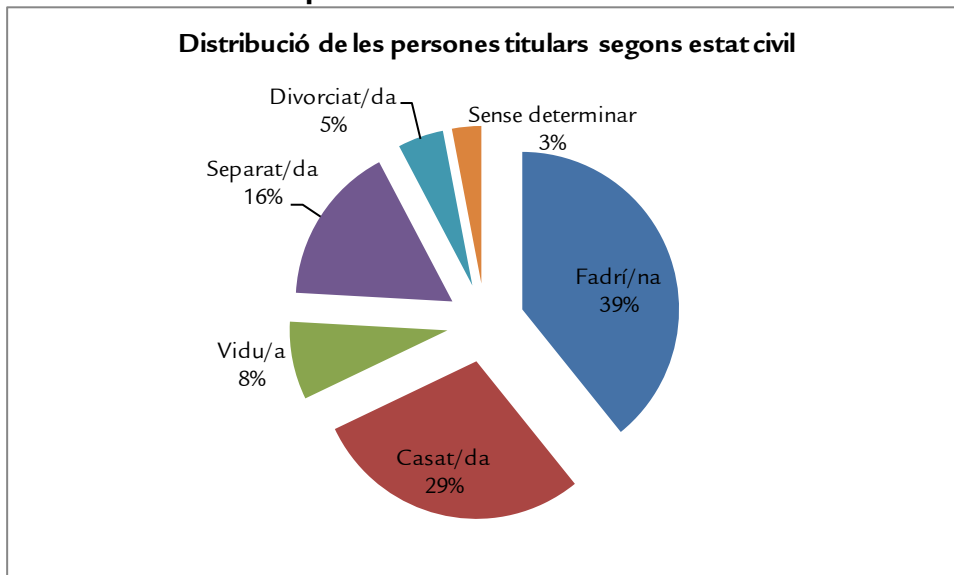
4.5. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons l'estat civil

Pel que fa a l'estat civil, les persones fadrines (39%) i les casades (29%) són les més representades entre la població perceptora de la RMI. Aquesta tendència només es manifesta a Mallorca, ja que la resta d'illes registren com a segona categoria més nombrosa, per davant de les persones casades, la de persones separades i divorciades. Les Pitiüses són les que presenten el major percentatge de persones separades i divorciades (més d'un 30% en ambdós casos).

Si en aquest col·lectiu hi afegim persones dependents al seu càrrec - famílies monoparentals -, ens trobam amb un col·lectiu susceptible de desenvolupar o

construir processos d'exclusió social i situacions de pobresa amb diferents graus de profunditat.

Gràfic 7. Distribució per estat civil dels titulars de la RMI. 2009

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

Quadre 6. Distribució per estat civil dels titulars de la RMI . 2009

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Fadrí/na	38,5%	45,5%	30,2%	66,7%
Casat/da	30,1%	20,5%	31,3%	-
Vidu/a	8,8%	4,7%	6,3%	-
Separat/da	16,5%	13,5%	24,0%	33,3%
Divorciat/da	3,0%	12,5%	8,3%	0,0%
Sense determinar	3,1%	3,4%	-	-

Font: Memòries dels diferents Consells Insulars i elaboració pròpia.

En el cas de les persones fadrines sense dependents al seu càrrec, tenint en compte que és una circumstància que contempla moltes situacions que no necessàriament tenen a veure en l'exclusió social, en algunes sí que es pot donar el cas que la solitud es converteixi en un indicador d'exclusió o d'aïllament social. Menorca, és l'illa que presenta el major percentatge de persones fadrines (45,5%; no prenem en consideració el percentatge de Formentera perquè estam parlant de 3 persones).

4.6. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons composició del nucli de convivència

Quadre 7. Distribució segons composició del nucli de convivència . 2009

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
1 persona	48,4%	46,5%	16,8%	100,0%	46,6%
2 persones	18,7%	20,5%	35,8%	0,0%	19,8%
3 persones	15,1%	19,5%	22,1%	0,0%	16,1%
4 persones	9,5%	7,4%	25,3%	0,0%	9,9%
5 persones	4,5%	4,0%	0,0%	0,0%	4,2%
6 o més persones	3,8%	2,0%	0,0%	0,0%	3,4%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

En relació a la grandària mitjana de la llar entre les persones usuàries de la RMI durant l'any 2009 és de 2,15. Eivissa, destaca per sobre la resta d'illes en grandària de les llars, que és de 2,56 membres; seguida de Mallorca (2,15 membres) i finalment, l'illa de Menorca amb 2,08 membres per llar.

Pel que fa al nombre de membres de les llars, destaca el fet que un 46,6% de les llars de Balears que perceben la RMI són unipersonals, i les que tenen cinc o més persones representen un 7,6%.

D'altra banda, hem de destacar la presència de les famílies monoparentals. A Menorca el 2009, un 25% del total de les llars són monoparentals, a Mallorca el 2009 un 30% i, a Eivissa les famílies monoparentals suposen el percentatge més alt amb un 48% del total de llars.

4.7. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons règim de tinença de l'habitatge

L'habitatge es considera un recurs bàsic i primordial a l'hora d'analitzar i valorar les situacions de necessitat social i la integració social de les persones. Les dades de què disposam, ens mostren com el règim de tinença de l'habitatge que més predomina és el de lloguer (un 55,5% per al conjunt de Balears); l'habitatge en propietat és gairebé una excepció (un 9,6% per a Balears). Per illes, destaca Mallorca per sobre la resta d'illes amb el major percentatge d'habitatges llogats, també les famílies que viuen en habitatges rellogats té un pes considerable, del 15,6%. A Menorca i Eivissa també destaquen els habitatges compartits o rellogats que és d'un 31,6% i d'un 38,5%, respectivament.

Quadre 8. Distribució segons règim de tinença de l'habitatge . 2009

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	Illes Balears
No determinat	2,5%	0,3%	0,0%	0,0%	2,0%
Cessió-facilitada	8,9%	8,1%	5,2%	0,0%	8,6%
Llogada	59,1%	40,1%	46,9%	33,3%	55,5%
Rellogada	15,6%	31,6%	0,0%	0,0%	17,2%
Pròpia pagant	6,2%	2,7%	9,4%	0,0%	5,8%
Pròpia pagada	4,2%	3,0%	0,0%	0,0%	3,8%
Compartida	0,0%	-	38,5%	0,0%	1,9%
Altres formes	0,2%	10,8%	0,0%	66,7%	1,9%
Ocupació il·legal	0,5%	3,4%	0,0%	0,0%	0,9%
No aplicable	2,9%	0,0%	0,0%	0,0%	2,3%
NS/NC	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

(*) A Menorca la categoria d'habitatge compartit es registra juntament amb la categoria d'habitatge rellogat.

4.8. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons el procés d'inserció laboral

Malgrat la gran varietat d'aproximacions que hi ha al tema de l'exclusió, gairebé totes destaquen el paper de tenir o no tenir una feina i de la qualitat d'aquesta. Així doncs, i tenint en compte les característiques del programa de Renda Mínima, hem de pensar que la població beneficiària de la prestació és la que ocupa les posicions més desavantajoses (més grau d'eventualitat i temporalitat en el lloc de feina, més precarietat laboral i més desqualificació) dins el mercat de treball i la que en conseqüència es trobarà en una situació de major vulnerabilitat i exclusió laboral.

De les persones beneficiàries de la RMI, les que tenen una ocupació són treballadors en situació irregular o bé eventuals. Així per tant, destaca Eivissa amb el percentatge més elevat de persones en situació eventual que és d'un 43,8%. A Menorca, destacam el 17,2% de persones que fa feina de forma irregular. Finalment, a Mallorca hem de destacar l'elevat percentatge de persones en situació d'atur que és d'un 67,2%, mentre que a Menorca és d'un 28,3% i a Eivissa d'un 19,8%.

Una última qüestió a tractar, és la que fa referència a les dificultats d'aquest col·lectiu a l'hora de la seva inserció laboral. En el cas de Mallorca, un 6% de les persones beneficiàries de la RMI té problemes d'incapacitat laboral. A Menorca, hi ha un 26,3% de persones beneficiàries que prèviament a la seva inserció laboral requereix d'un procés de recuperació previ i que en conseqüència l'incapacita per desenvolupar una feina.

4.9. Les persones titulars de la Renda Mínima d'Inserció segons el nivell d'estudis

L'educació està considerada avui en dia com un dels factors claus a l'hora de construir les trajectòries vitals dels individus.

La majoria de les persones titulars tenen estudis primaris o EGB, i un segment considerable els podem considerar analfabets funcionals (analfabets, sense estudis o amb estudis primaris no finalitzats); estam parlant de percentatges que es situen entre el 30 i el 35 per cent. No obstant, hem de destacar el percentatge de persones amb titulació de batxiller o formació professional de primer i segon grau, que és del 16,9%.

Annex amb informació per municipis

Municipi de residència de la persona titular, Consell Insular d'Eivissa

	Absoluts	%	Incidència per 1.000 hab	Incidència per 1.000 hab 25-64 anys
Eivissa	55	57,9%	1,1	1,8
Sant Antoni de Portmany	8	8,4%	0,4	0,6
Sant Joan de Labritja	3	3,2%	0,5	0,9
Sant Josep	13	13,7%	0,6	0,9
Santa Eulària des Riu	16	16,8%	0,5	0,8
Total	95	100,0%	0,5	1,8

Municipi de residència de la persona titular, Consell Insular de Menorca

	Absoluts	%	Incidència per 1.000 hab	Incidència per 1.000 hab 25-64 anys
Alaior	8	2,7%	0,9	1,5
Castell (Es)	18	6,1%	2,3	3,7
Ciutadella de Menorca	71	23,9%	2,4	4,1
Ferrieres	3	1,0%	0,6	1,1
Maó	185	62,3%	6,4	10,8
Mercadal (Es)	2	0,7%	0,4	0,6
Migjorn Gran (Es)	4	1,3%	2,6	4,5
Sant Lluís	6	2,0%	0,9	1,4
Total	297	100,0%	3,2	5,3

Municipi de residència de la persona titular, Consell Insular de Formentera

	Absoluts	%	Incidència per 1.000 hab	Incidència per 1.000 hab 25-64 anys
Sant Francesc de Formentera	3	100,0%	0,3	0,5

Municipi de residència de la persona titular, Consell de Mallorca

	Absoluts	%	Incidència per 1.000 hab	Incidència per 1.000 hab 25- 64 anys
Alaró	10	0,6%	1,9	3,3
Alcúdia	15	1,0%	0,8	1,3
Algaida	9	0,6%	1,8	3,0
Andratx	1	0,1%	0,1	0,1
Ariany	2	0,1%	2,3	4,4
Artà	45	2,9%	6,1	11,0
Banyalbufar	0	0,0%	0,0	0,0
Binissalem	6	0,4%	0,8	1,5
Búger	0	0,0%	0,0	0,0
Bunyola	6	0,4%	1,0	1,7
Calvià	126	8,2%	2,4	3,9
Campanet	13	0,8%	5,0	9,4
Campos	11	0,7%	1,1	2,0
Capdepera	25	1,6%	2,1	3,4
Consell	10	0,6%	2,8	4,8
Costitx	5	0,3%	4,6	7,9
Deià	3	0,2%	4,0	6,1
Escorca	0	0,0%	0,0	0,0
Esporles	5	0,3%	1,0	1,8
Estellencs	0	0,0%	0,0	0,0
Felanitx	1	0,1%	0,1	0,1
Fornalutx	1	0,1%	1,3	2,3
Inca	52	3,4%	1,8	3,1
Lloret de Vistalegre	4	0,3%	3,1	5,4
Lloseta	4	0,3%	0,7	1,2
Llubí	4	0,3%	1,8	3,3
Llucmajor	128	8,3%	3,5	5,7
Manacor	64	4,2%	1,6	2,8
Mancor de la Vall	2	0,1%	1,7	2,8
Maria de la Salut	8	0,5%	3,7	7,0
Marratxí	41	2,7%	1,2	2,0
Montuiri	7	0,5%	2,5	4,6
Muro	13	0,8%	1,8	3,3
Palma de Mallorca	726	47,1%	1,8	3,0
Petra	2	0,1%	0,7	1,3
Pobla (Sa)	48	3,1%	3,8	7,1
Pollença	6	0,4%	0,3	0,6
Porreres	5	0,3%	0,9	1,6
Puigpunyent	1	0,1%	0,5	0,9
Salines (Ses)	4	0,3%	0,8	1,3
Sant Joan	2	0,1%	1,0	1,9
Sant Llorenç des Cardassar	18	1,2%	2,1	3,6
Santa Eugènia	2	0,1%	1,2	2,1
Santa Margalida	36	2,3%	3,1	5,2
Santa Maria del Camí	9	0,6%	1,5	2,7
Santanyí	7	0,5%	2,3	0,9
Selva	5	0,3%	0,4	2,5
Sencelles	3	0,2%	0,9	1,6
Sineu	14	0,9%	4,0	7,3
Sóller	4	0,3%	0,3	0,5
Son Servera	21	1,4%	1,7	2,9
Valldemossa	2	0,1%	1,0	1,7
Vilafranca de Bonany	5	0,3%	1,7	3,2
Total	1.541	100,0%	1,8	3,0